

LEKSJON 5

KRISTI ÅPENBARINGSDAG

TIL DENNE LEKSJONEN:

Tema for denne samlingen: Vismennenes gaver

- Liturgisk handling
- Kjernepresentasjon

Om materiellet

- Plassering: Fokusreol og julereol
- Elementer: Adventkort på et stativ eller et brett ; fire adventlys i en eske, fyrstikker i en metallbeholder og en lyseslukker, alt dette på ett brett ; lilla /fiolett klede eller filt ; krybbefigurer av Maria, Josef og eselet ; gjeter og sauer ; vismenn, Jesusbarn, krybbe ; røkelse, myrra, sjokolademynter i gullfolie ; pinsett ; modell av Betlehem ; eventuelt lysestaker.
- Underlag: Lilla/fiolett og hvitt.

BAKGRUNN

Epifani er et gresk ord som betyr "komme til syne". (Åpenbaring betyr at noe viser seg, blir synlig.) Vi feirer denne høytiden (Kristi åpenbaring) den 6. januar. Opprinnelig var det minnet om Jesu dåp som ble feiret, men senere ble dagen forbundet med vismennene, ettersom romerkirken la vekt på dette. I dag blir det også ofte lagt vekt på at Jesus blir synlig for hedningene, ettersom vismennene skal ha representert ulike folkeslag.

Du begynner timen denne uka med å presentere de fire adventskortene og julekortet, og fortelle historiene som finnes i leksjon 1, leksjon 2, leksjon 3 og leksjon 4.

MERKNADER OM MATERIELLET

Materiellet til denne presentasjonen finner du på julereolen og på fokusreolen. Modellen av Betlehem står helt til venstre på øverste hylle i julereolen. Midt på øverste hylle er brettet eller stativet med adventkortene. Esken med lys (adventskransen – jfr merknader/erfaringer til ADVENT II), fyrstikkeske og lyseslukker er på et brett på venstre side av andre hylle (under modellen av Betlehem).

Et eget stativ til adventskortene vil gjøre at barna får øye på dem når de ser seg om i rommet. Underlaget til kortene bør da også ligge sammenrullet på det samme stativet. Hvis du ikke bruker dette stativet, kan underlaget og kortene ligge på et brett, eventuelt foret med fiolett tøy eller filt.

Det er fem kort av tre, som hver for seg representerer:

- profetene
- Den hellige familie
- gjeterne
- vismennene
- Jesu fødsel

Kortene legges på en remse av tøy som er delt opp i fem like deler – en for hver av de fire adventsukene og dessuten en for selve julehøytiden. De fire første delene er fiolette (for advent), den femte og siste er hvit (for jul). Dette er adventsunderlaget, som skal ruller sammen slik at den hvite delen kommer inne i midten av rullen.

I mange kirker er det blått som brukes som adventsfarge. I denne presentasjonen snakker vi om den liturgiske fargen fiolett, men bruk det som brukes i din kirke. I stedet for å referere til

den kongelige fargen (purpur) kan du legge vekt på at blått er en god forberedelsesfarge, ettersom det er den fargen vi forbinder med Maria, Jesu mor. Og uten henne hadde ikke kunnet bli noe Jesusbarn.

(Dette avsnittet er kanskje helt eller delvis unødvendig.)

Du trenger også en eske til de fire lysene som brukes i denne timen. I denne leksjonen nevner vi ett rosa og tre fiolette lys, men du bør følge det som er vanlig i din kirke. Bruk enten kubbelys eller vanlige lys med lave lysestaker. Du trenger en beholder av metall til fyrstikkene – se etter pene og billige bokser i gave- eller innvandrerboutikker el. I. Noen barn har sikkert lyst til å bruke aktivitetstiden til å pusse på slike esker når de blir stygge. Du har også bruk for en lyseslukker. Disse tingene (lys, fyrstikker og lyseslukker) kan du ha på et brett, eventuelt foret med fiolett tøy eller filt.

(Dette avsnittet er kanskje helt eller delvis unødvendig.)

Du trenger en modell av byen Betlehem, slik som den du ser bilde av på [s](#). Den skal stå midt i ringen av barn, for å vise at vi er på vei mot Betlehem alle sammen, også den som er fortelleren.

Du har bruk for figurene som tilhører Den hellige familie. Disse står midt på øverste hylle i fokusreolen.

Fra fokusreolen trenger du også Kristuslyset, som står til venstre for Den hellige familie. Dette lyset blir også brukt til å fortelle om dåpen i leksjon 6.

Dessuten må du ha noe som kan være vismennenes gaver: Klumper med røkelse og myrra og sjokolade-gullpenger.

	DETTE GJØR DU	DETTE SIER DU
1	<p>Når barna er klar, gå til julereolen og hent materiellet som du har bruk for, som beskrevet i Leksjon 1, Advent I, og som du ser listet opp i begynnelsen av denne leksjonen.</p> <p>Plasser det første adventskortet og fortell om profetene. Ikke forkort eller forhast deg med denne første fortellingen. Slutt med ordene: "Det skal snart skje noe utrolig i Betlehem."</p> <p>Plasser det andre adventskortet og fortell om Den hellige familie. Ikke forkort eller forhast deg med denne andre fortellingen. Slutt med ordene: "De må ha vært de siste menneskene som kom opp veien til Betlehem den kvelden."</p> <p>Plasser det tredje adventskortet og fortell om gjeterne. Ikke forkort eller forhast deg med fortellingen. Slutt med ordene: " Skynd dere å dra til Betlehem for å se barnet som skal</p>	<p>Legg godt merke til hvor jeg går, slik at dere alltid kan vite hvor dere skal finne disse tingene.</p>

	<p>forandre allting!”</p> <p>Plasser det fjerde adventkortet og fortell om vismennene. Ikke forkort eller forhast deg med fortellingen. Slutt med ordene: "...for de var også på vei til Betlehem, akkurat som vi.”</p> <p>Plasser julekortet og fortell om Jesu fødsel. Ikke forkort eller forhast deg med fortellingen. Slutt med ordene: ” Den gamle kua kunne ikke gjøre annet enn å bare se på babyen med de store brune øynene sine.”</p>	
2	Plasser de fire adventslysene og julelyset, ett for ett, mellom deg og underlaget med de fem kortene.	Her er lyset til profetene. Dette er lyset for Den hellige familie. Dette er lyset til hyrdene. Dette er lyset til vismennene. Og her er Jesuslyset.
3	Vend tilbake til det fjerde kortet og lyset.	Dette er lyset til magikerne, kongene, eller de vise menn. De hadde gaver med seg: røkelse, myrra og gull.
4	Vis fram gullmyntene.	Gullet var for en konge, men det var en spesiell slags konge, og derfor hadde de også røkelse med. Det var noe som ble brukt ved tilbedelse den gangen. Nå for tiden kan også røkelse bli brukt i sammenheng med bønn.
5	<p>Ta ut skrinet med røkelse og åpn det. Med pinsetten tar du ut en bit av røkelsen. Hold den i flammen på lyset til vismennene.</p> <p>Røkelsen bobler og blir svart. Hvis det trengs, tenner du på nye biter til barna kan kjenne lukten. Det kan ta litt tid. Ikke la barna sende den rundt, for pinsetten blir ganske varm.</p>	Dette er røkelse. Se nå. Først kommer det bare svart røyk, og når den blir hvit, kommer den gode duften fram. Ser dere? Begynner dere å kjenne lukten?
6	Når dette er gjort, tar du fram myrra og holder den også inn i flammen.	Dette er myrra. Dette var ikke en gave til en vanlig konge. Myrra ble brent ved begravelser, og det ble også lagt sammen med den døde ved begravelsen. Det viser at det er en viktig person som er død. Kan dere se røyken? begynner dere å kjenne lukten? Det er helt annerledes enn røkelse. Noen liker denne best, og noen liker den andre best. begge deler var viktige gaver som viste at denne kongen ikke skulle bli som andre konger. Nå skal jeg forandre lyset slik som vi har gjort før.
7	<p>Ta lyseslukkeren fra brettet.</p> <p>Slukk alle lysene langsomt, adventslysene først.</p>	Se, nå skal jeg forandre lyset.
8	Slukk Jesuslyset.	Nå skal jeg forandre Jesuslyset også. Se. Det

		sprer seg også utover og fyller opp rommet. Når det sprer seg, blir det tynnere og tynnere helt til det ikke går an å se det lenger. Men det betyr ikke at det er blitt borte. Det betyr bare at du ikke kan se det. Du kan fortsatt kjenne at det er jul. Rommet blir fylt av profetene, Den hellige familie, gjeterne og de tre kongene. Samme hvor du går, kan du være i nærheten av dem.
9	Nyt øyeblikket, og begynn så å sette materiellet tilbake på plass. Det er ingen undring på slutten av denne leksjonen. Sett alt på plass uten å forhaste deg. Kom tilbake til sirkelen og spør barna hva de har lyst til å begynne å arbeide med	Følg godt med på hvor jeg går med disse tingene, slik at du alltid vet hvor du skal finne dem når du har lyst til å arbeide med dem.

MINE MERKNADER TIL / ERFARINGER MED LEKSJONEN

Pkt. 1. Det er en utfordring å holde barnas oppmerksomhet om alt dette nå, etter jul. De har antakelig hørt julefortellingen mange ganger. Tror jeg ville gjøre denne repetisjonen svært kort, evt som spørsmål og svar, der barna kunne fortelle mesteparten.

Jeg ville kanskje ønske å gjøre enda mer ut av pkt. 4 – 6.

Hvis jeg tenner lysene i adventskransen, og ikke ved hvert enkelt kort (se merknader til ADVENT II), kunne jeg rulle sammen adventsunderlaget før pkt. 4, og så presentere gavene (på et kongeblått underlag?) foran meg, slik at de fikk all oppmerksomheten. En fin skål eller skrin med gullmynter, stativet med kongerøkelse, og en flaske el. l. med myrra.

Sjokolademyntene vil sikkert være et populært element under feiringen. (Er det et poeng at de har en viss likhet med nattverdoblattene?)

En kunne også på dette punktet lære/syng en sang, som kunne gjentas under feiringen.

Pkt. 5. Skal du gjøre det på denne måten, må du ha røkelse som kommer i klumper, som tennes fyr på i en dertil egnet skål/beholder. Dette er kanskje å få i katolske forretninger (jeg hadde med meg noe hjem fra Hellas en gang). Et godt alternativ mener jeg kan være kongerøkelse som kjøpes på apoteket, som varmes over et telys. Apoteket selger også et nydelig stativ, formet som tre konger, med plass både til telyset og en skål til røkelsen.

Bruker vi dette, blir beskrivelsen til dette punktet litt annerledes.

Pkt. 6. Jeg vet ikke helt hva myrra er, eller i hvilken form det opptrer, men skal spørre på apoteket. Det nærmeste jeg har kommet, var å varme opp litt tannkrem med myrra i, på en skei over et lys. Kanskje må vi forandre beskrivelsen til dette punktet.

Aktuelle sanger til denne timen:

NoS 93/94 Deilig er den himmel blå

Bs 44 En stjerne steg opp ved morgengry

Bs 45 La oss nå synge om

NoS 49 Å, kom nå med lovsang